

Koreys Tilida Yozma Nutq Kompetensiyasini Takomillashtirishda Bloom Taksonomiyasidan Foydalanish

Axmedov O'ktamjon O'roqovich¹

Annotatsiya: Bloom taksonomiyasi elektron kurslar, vebinarlar va treninglar orqali o'quvchining o'quv materiallari bo'yicha chuqur bilimlarini sinab ko'rishga yordam beradigan nazariyadir. Bloom taksonomiyasi bo'yicha baholash o'quvchi uchun qaysi mavzular qiyinligini, olingan bilimlarni amaliyotda qo'llashga tayyorligini ko'rsatadi. Ushbu maqolada biz Bloom taksonomiyasi qanday ishlashini va o'quvchining bilimlarini batafsil skanerlash uchun onlayn test yaratishda undan qanday foydalanishni hamda ularning kuchli tomonlari va o'sish sohalarini ko'rib chiqamiz.

Kalit so'zlar: Bloom taksonomiyasi, koreys tili, yozma nutq kompetensiyasi, test texnologiyasi.

Bloom taksonomiyasi nima?

Bloom taksonomiyasi kognitiv ko'nikmalar va ta'lim maqsadlarini tasniflaydigan tizimdir. 1956 yilda psixolog Benjamin Bloom tomonidan yaratilgan ushbu model fikrlashning olti darajasini eng pastdan eng yuqori darajagacha ierarxiyaga ajratadi.

Past darajadagi fikrlash qobiliyatlari (LOTS)

- daraja: Eslab qolish ma'lumotni eslab qolish qobiliyatini anglatadi. Masalan, talabalar sinfda o'rgangan so'zlarni yodlashlari va aniqlashlari mumkin.
- daraja: Talabalar g'oyalar yoki tushunchalarni tushuntira olsalar, tushunish namoyon bo'ladi. Bunga misol qilib, ular o'qigan matn asosida savollarga javob berishlari mumkin.
- daraja: Talabalar faktlar yoki tushunchalarni boshqa kontekstda ishlata olsalar, masalan, ularga o'rgatilgan grammatik zamon yordamida turli vaziyatlar haqida gapira olsalar, qo'llash amalga oshiriladi.

Yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlari (HOTS)

- daraja: Tahlil deganda ma'lumotni alohida qismlarga bo'lish, so'ngra tekshirib ko'rish va bu turli qismlar o'rtasida bog'lanishlar yaratish tushuniladi. Masalan, o'quvchilar ikkita ob'ektning xususiyatlarini solishtirishlari va taqqoslashlari mumkin.
- daraja: Baholash o'z fikrini shakllantirish va ifodalash qobiliyatini anglatadi. Talabalarning buni amalga oshirish usullaridan biri sinf muhokamasida o'z fikrlarini qo'llab-quvvatlash va himoya qilishdir.
- daraja: Yaratish fikrlashning eng yuqori darajasi bo'lib, unda o'quvchilar yangi yoki o'ziga xos narsalarni ishlab chiqarish orqali o'z bilimlarini isbotlashlari mumkin. Bu bosqichdagi talabalar, masalan, o'zlari o'rgangan lug'at, g'oyalar va tushunchalar asosida taqdimot qilishlari mumkin.

Nima uchun Bloom taksonomiyasi TOPIK sinfida muhim?

Dastlab ta'lim fikrlashning muayyan shakllarini rivojlantirish uchun ishlab chiqilgan bo'lib, sinfda Bloom taksonomiyasidan foydalanishning ko'plab afzalliklari mavjud.

U ta'lim maqsadlarini belgilaydi, tartibga soladi va inson bilishini tasniflaydi.

¹ O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti Koreys filologiyasi kafedrasida o'qituvchisi

Dars yakunida o'quvchilaringiz nimaga erishishlarini xohlaysiz? Bu Topik o'qituvchilari javob berishi kerak bo'lgan birinchi savol. Bloomning taksonomiya modeli o'quvchilaringiz rivojlantirishi kerak bo'lgan aniq ko'nikmalarni tushunishga yordam berishdan tashqari, har bir dars uchun aniq maqsadlarni belgilash uchun asos bo'lishi mumkin. Masalan, hozirgi zamoni o'rgatsangiz, darsingizning maqsadi o'quvchilaringiz o'zlarining hayotiy tajribalari haqida gapirib, ushbu grammatik tuzilmadan foydalanishlari va sharhlashlari kabi aniq bo'lishi mumkin.

Bundan tashqari, kognitiv ko'nikmalar darajasi o'quvchilaringiz nima qilishlari va keyingi rivojlanishi kerakligini aniqlashga yordam beradi. Masalan, koreys tilidagi raqamlarni eslab qolish, siz o'quvchilarni keyingi vaqtni aytishga tayyorlashingiz mumkinligini anglatishi mumkin. Talabalarigizning qobiliyatlarini allaqachon tushunganingizda, ularga yuqori fikrlash darajalariga erishishga yordam berish uchun keyingi topshiriqning murakkabligini ham tanlashingiz mumkin bo'ladi.

Bu o'qituvchilarga o'quv maqsadlariga muvofiq darslarni loyihalashda yordam beradi

Keyingi sinfingizga mos ish varaqlari yoki o'yinlarni izlashda qiynalayapsizmi? Darsingiz maqsadlarini Bloom taksonomiyasidagi o'quv bosqichlariga moslashtirib, darslaringizni shunga mos ravishda bosqichma-bosqich tashkil qilishingiz mumkin. Maqsadlaringizni yodda tutgan holda, siz o'quvchilaringiz uchun qaysi materiallar yoki mashg'ulotlar eng mos kelishini, ularni sinfda ishlatmoqchi bo'lgan tartibni va undan keyin foydalanadigan baholash vositalarini osongina tanlashingiz mumkin.

Bu aniq/o'lchanadigan usullarda talabalar taraqqiyotining dalillarini taqdim etadi.

Talabalar sizning sinfingizdan xursand ekanliklarini aytishlari mumkin bo'lsa-da, ular haqiqatan ham biror narsani o'rganganligini qanday aniqlash mumkin? Darslaringiz qanchalik samarali ekanligini aniqlash uchun siz o'lchanadigan o'quv maqsadlariga ega bo'lishingiz kerak. Talabalarigiz rivojlanishini xohlagan fikrlash qobiliyatiga asoslanib, so'zlarni yodlash kabi oddiy vazifami yoki talabalarning o'z yangiliklarini yozishi kabi murakkab vazifa bo'ladimi, dars faoliyatingizni shakllantirishingiz mumkin.

Ushbu maqsadlar, shuningdek, o'quvchilaringizning muvaffaqiyatini yanada samarali tekshirish uchun baholash vositalarini ishlab chiqishga yordam beradi. Masalan, siz o'quvchilaringizning kontseptsiyani tushunishlarini tekshirish uchun fotosuratlardan foydalanishingiz yoki sinfda muhokama qilgan mavzu bo'yicha insho yozishingiz mumkin.

Topik sinfida Bloom taksonomiyasidan qanday foydalanish mumkin?

Bloom taksonomiyasidagi kognitiv qobiliyatlar bir-biridan kelib chiqqan bo'lsa-da, koreys tili o'qituvchilarining maqsadi talabalarni yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlarini (HOTS) rivojlantirishdir. Keling, til o'rganishda Bloom taksonomiyasini qo'llashning turli usullarini ko'rib chiqaylik.

Aytaylik, siz video yordamida turli xil transport usullarini o'rgatmoqchisiz. Bu yerda siz Bloom taksonomiyasidagi har bir fikrlash qobiliyatiga mos ravishda quyidagi ba'zi mashg'ulotlarni kiritishingiz mumkin:

1. Eslab qolish

Rasmlar yordamida transportga oid so'zlarni kiriting. Shunday qilib, talabalar lug'atni osongina eslab qolishlari va ularni videoda tanib olishlari mumkin.

2. Tushunish

Talabalar videoni tomosha qiladilar, so'ngra o'qituvchi tushunish uchun savollar berish orqali videoni tushunishlarini tekshirishi mumkin.

3. Murojaat qilish

Shundan so'ng, talabalar o'z shaharlaridagi yoki boshqa mamlakatlardagi transport imkoniyatlari haqida gapirish uchun o'rgangan lug'at va tushunchalardan foydalanadilar.

4. Tahlil qilish

Keyin sinf turli transport turlarining ijobiy va salbiy tomonlarini ko'rib chiqadi va muhokama qiladi.

5. Baholash

So'ngra talabalar o'z shaharlarida transportni qanday yaxshilash mumkinligi haqida suhbat o'tkazishlari mumkin.

6. Yaratish

Oldingi topshiriq asosida talabalar o'zlari yashayotgan shaharda transport tizimini takomillashtirish bo'yicha taklif yozishlari mumkin.

Kognitiv qobiliyatning turli darajalarini tasniflash orqali, Bloomning koreys tilini o'rgatishdagi taksonomiyasi aniq sinf maqsadlarini belgilashga, har xil turdagi darslarga to'g'ri yondashuvni topishga va o'quvchilaringiz tilda qanday rivojlanganligini baholashning eng yaxshi usullarini tanlashga yordam beradi. Ushbu model orqali siz o'quvchilaringizni taraqqiyotni davom ettirishga va yaxshi natijalarga erishish uchun bor kuchlarini berishga undaysiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. SHAMURATOVA, N. (2024). TA'LIM SIFATINI YAXSHILASHDA TALABALARNING MUSTAQIL TA'LIM OLIISH KO 'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMI. News of the NUUz, 1(1.9. 1), 229-230.
2. HAMIDOVA, L. (2024). BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI "TESKARI O'QITISH" GA METODIK TAYYORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING TUZILMAVIY-FUNKSIONAL MODEL. News of the NUUz, 1(1.9. 1), 226-228.
3. Bloom, B. S. (1956). Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals. McKay.
4. Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives. Allyn & Bacon.
5. Harmer, J. (2007). The Practice of English Language Teaching (4th ed.). Pearson Longman.

